Ն՝ 9590 1917 ՓԵՏՐ. 16—1 ՄԱՐՏ ԲԷՆԶԵՆՊԻՀ 1 ՄԱՐԹ 1333 33ԻՆՃԻ ՏԱՐԵ

جريدهٔ شرقيه
(تاريخ تاسيسى ١٢٩٣)

ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՑԷ

ԵԷՎՄԻ ՍԻՑԱՍԻ ԿԱԶԷԹԱ

20 ԲԱՐԱ Թարիխը թէէսիսի 1877

صاحب امتياز اغوب جيولك
مؤسسى ديكران جيولك
بك اوغلنده كوچك يارمق قپوده ابيل
سوقاغنده ١٣ نومرولى دائرهٔ مخصوصه سنده

ՍԱՀՄԱՆ ԻՍԹԻՍԱՆ ԵՎ ՄԻՆՏԻԼԻ
ՅԱԿՈԲ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ
Միւհասիպի : ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ
Պէյօղլընտա Բիւյիւք Բարմաղ Դարուտա
Իպիր սոգաղընտա Նո. 13

ԱԳՈՆԷ ՏԻՊԱՐԸ.— Մէնէլիք 130, ալթը այլըգ 70, իւչ այլըգ 40։

ՀԱՐԳԸ ՈՒՄՈՒՄԻ

Փետր. 15 թարիխի զարարակեանը ուսմունքին թէպլիղը հետմիսի տիր։

1.— Ճէպհէի հարպլարտա չայանը էհէմմիյէթսիզ տիր հատիսէ օլմասը։

2.— 13-12-32ոէ թայիարէլերիսիդէն պիրիսի իմրոզ իլէ Լիմնի արասընդա չիքթ սաթիլը պիր տիւշմէն թայիարէսինի տէնիզէ տիւշիւրտի։ Մ.

ՊԷԹՄԱՆ ՀՕԼՎԷԿԻՆ ՊԷՏԱՆԱԹԸ

Աժանս Վոլֆտան.— Բայիշթակ մէճլիսի փետր. 28ոէ պիւտճէնին պիրինճի զրպաթընա ատվամ էյլէմիշլեր։ Միւզաքէրէ սալօնը վէ սամիուն միյանընտա միւթթէֆիկ վէ պիթարաֆ մէմլէքէթլեր սիւֆրէրասը վէ պիլճիւմլէ նազըրլար վար իսի։

Պաշ վէքիլ Մ. ոը Պէթման Հօլվէկ աթիտէքի նութկը իյրատ իթմիշ տիր։

Վազիֆէի խասսիյէ.— «Ճէնկեավերլերիմիզ, թոբ թրագա վէ գասըքալարընընը թանթը թէէսիրինտէ, սիքերլերինտէ մուհաֆազան մէվզը վէ թանթէլպահրըմըզ էօլիւմէ իսթիհզար իտերէք պի մէհապա ատնիզլերտէ կէչթ ու կիւզար իտէր իյէն պիզ ատ, էրիմիզտէ հուրրուսմըզատա, թոբ վէ մուհիմմաթ իսմալ իլէ վէ երզագ վէ իսար իսթիհսալ իլէ ատրանէ թէվզի իթմէք վազիֆէսիյլէ միւքէլլեֆ պուլունընը իքէն, իմքէրաթորլըղընընը հայաթ վէ աթիսի ուղուրընտա կիրիշիլէն պու միւճատելի չէսիրէնտաքնտա, պիզիմ իչիւն պիլճիմլէ տախիլ վէ խարիճի մէսայիլը սիյասիյէյէ հաքիմ օլան թէք պիր վազիֆէ վար տը քի, օ տա միւճատելյէյէ տէվամ իտէրէք իհրազը զաֆէր վէ զալէպէ էյլէմէք տիր։ (Ալգըշլար)։

«Բայիշթակ մէճլիսինին կէչէն հաֆթա, պէօյիւք պիր էքսէրիյէթ իլէ թասարիգ վէ թասվիպ իթմիշ օլաուղը թախսիսաթը ճէմաթէի հարպիյէ, տիւշմէնլերիմիզ, միւսալէհա ազարնա հազըր օլուճանայա զաատար, հարպ իթմէք խուսուսընտաքի չայէթթէպէտ տիւլ ազմ վէ զարարըմըզը պիւթիւն սիւնեա նազարընտա պիր քէրրէ տահա իրաէ վէ իսպաթ էյլէմիշ տիր։ (Պրավօ սէսլէրի)

Միւսալեհանը՝ շեֆլ վէ մահիյէթի.— Միւսալեհանը՝ չեֆլ վէ մահիյէթի նէ՞ օլճագ տը։ Իշղալ իթմէքտէ օլտուղում մազամատան, պէրվէճէը բէշլն պիր թազում մէվահա վէ մուֆասսալ չերայիթ սէրա էյլէմէք ազիմ պիր էմր օլուր։ Շէրայիթիմիզին մանէավէ մազսէտի հաղընտա սէօյլէյպիլէճէկիմ չէյլերի, պիտէֆաթ սէրա վէ իթեան էթմիմ։ Պիզէ, պիւթիւն զարարլար իչիւն թազմինաթ վէ թէէմինաթ պախշ էյլէյէն վէ Ալէմանիա իլէ Միւթթէֆիկլերինին մէվճուտիյէթ վէ աթիսինի թէէմին իտէն տէվամը պիր սուլհ իլէ հարպա նիհայէթ վերմէք, իշթե զայէմիզ պուտը։ Նէ տահա ֆազլա վէ նէ տահա էքսիք։»

Ալեմանիանը սուլհ թէքլիֆլերի.— Պունանա սօնրա Ֆօն Պէթման Հօլվէկ սիյասէթը խարիճիյէյէ այիտ մէսաիլի մէվզուը պահս իթմիշ վէ միւզաքերաքը սուլհիյէյէ կիրիշմէք իւզրէ տիւշմէնլերէ թէքլիֆաէ պուլունընընը էնանաէ կէչէն դէկտ. օն իքիսինաէ Բայիշթակ մէճլիսինաէ իյրատա էյլէսիկի նութկը տէրիսթը իթթիրուզ տէմիշ տիր քի. «Հարաքէթը վազբամըզ պիթարաֆ տէվլէթլեր նէզտինտէ բէք էսասը պիր աքսպուլմը, Ճէմահիրը Միւթթէֆիկլեի Ամէրիգա բէիսի իյէ Զուիցերիա ճիմհուրիյէթինին վէ Սգանդինավիա տէվլէթլերինին վուզուզ պուլան սուլհ թէքլիֆլերի թէշէպպիւսք վազբամընը սուրէթը թէլադիքսընա պիր թէրճէմանը պէլիզ օլմուշ տը։ Ծազաք տիւշմէն մէմլէքէթլերէ, հըսսիյաթը իհթիրասքարանէլերի ըէնճիտ օլան զիմամտարանը ուսմուրքն եարտըգլարը կիւրիւլթիւ, Իթիլաֆ միլլէթլերինին ավազի սուլհ վէ թէէլլիմլերինի պատաքրմըշ տը։ Պու հիւքիւմէթլերին թէքլիֆիմիզէ վերտիքլերի ճէվապ, պիզտէ վէ պիթարաֆ մէմալիքտէքի սահիպը իդան վէ իտրաք քիմսէլերտէն հիչ պիրինին հավասլասքնա սրզամայաճագ տէրէճէտէ քիւսթախանէ օլմուշ տը։ Պու վէսիգանընը թահրիրինէ պահս օլան ամէլին վանշիյանէ պիր հրոսը քին ու հազարէթ օլտուղը պիւթիւն ճինան նազարընտա սապիթ օլմուշ տը։ Հալը հազրրտա իթթիֆազզմըզ վէ ճէպհէտէքի վազիյէթիմիզ եվվէլքինէ նիսպէթլէ տահա մէթին օլտուղը կիպի, Ալեման միլլէթի տէ եվվէլճէ օլտուղընտան տահա մէթթահրտ վէ սէպաթքար պուլունը։ Գան տէօքիւլմէտէվամընընմէ սուլիյէթի վէ կէօնա կէօն էյլէմլեր իլէ մուզտարըզ պէչէրիյէթին թէլեֆաթը, չիմտի միւնհասրրէն տիւշմէնլերիմիզէ հիւքլէնիյօր։ Զիւնքի ուզատըլան աէսթը իթիլաֆ վէ միւսալեմէթի քէմալը նուիսուվլէթ իլէ ըէտտ իտէն օնլար տը։

Տիւմեն սէվահիլինի ապլոգա.— Պաշ վէքիլ միւթէազզրպէն տիւվլէթ մէրքէզիյէ թարաֆընտան, Ինկիլթերրա, Ֆրանսա վէ Իթալիա սէվահիլինէ զարը վազ օլունան ապլոգատան պահ իլէ սէմիշ տիր։ «Պիզ պու ապլոգատան տօլայը պիթարաֆ մէմալիք սէյրը սէֆայինինին տիւշար օլտուղը միւշքիլաթը ասլա ինքեար իթմէյիզ։ Պու սէպէպտէ պիթարաֆ սէյրը սէֆայինինին միւշքիլաթը թախֆիֆէ էլմիզտէ կէչարիկի զաատար տահ վէ զարիճէթ իտիյօրզ։ Հաթթա պու մազսէտ իլէ պիթարաֆ մէմալիքէ, քէօմիւր վէ տէմիր կիպի միւհիմմ օլտուղլարը խամ մէվատը տա Ալեմանիատան իտիսալ իթմէք իստէյօրզ։ Լաքին շարտսը պիզճէ մուհազզազ տը քի, պու միւշքիլաթըն պահը տայիսի Ինկիլթերրանընը տէնիզլերտէ իճրա իթմէք իստէտիկի թէհաքքիւմ տիր։ Պիզ, Ինկիլիզ թիճարէթինինէն պաշգասընը թահթ էտարէթէ ալմագ իստէյէն պու թէհաքքիւմը պահրիյի զըրմաղա չալըշըյօրզ։»

Ալեմանիա—Ամերիկա իխթիլաֆը.— Պաշ վէքիլ Ամերիկանը, Ալեմանիա իլէ օլան միւնասէպաթը սիյասիյէսինի զաթ իթմէսինտէն պահս իթմիշ վէ պունդն էտպաղը հազզընտա հէնուզ մէվտուզ մալիւմաթ ալընմամըշ օլաքաղընը պէյան իլէ էգճիւալէ տէմիշ տիրը։ «Ամերիգանընը պիգիմէ միւնասէպաթը սիյասիյէսինի զաթ էյլէմէսի վէ Ամերիգանընը, Նօգթաի նազարընը թէէլիա իչիւն պիւթիւն պիթարաֆ հիւքիւմաթը ալէյհիմիզէ զալաբրմաղա զայրէթ էյլէմէսի ըէիսը ճիւմհուր վիլայէթընը պիլէ իսթէտիկի սուրէ զայէսինէ խըտմէթ իթմէմէքտէ, պիլաքիս Ալեմանիայը աճ պրագմաղ իչիւն Ինկիլթերրայը հարաքէթը վազբասընտա թէչճի էյլէմէքտէ վէ տէօքիւլէն գանընը զաթ զաթ թէզայիւտինէ պահս օլմազտա տը։ Մատամ քի վուզուպ պուլան սամիմի վէ տիւրիւսթ սուլ թէքլիֆիմիզ տիւշմէնին թահդիրաթը հարպճուլանէսինէ պաշգա պիր մուզապէլէ կէօրմէմիշ տիր, չու հալտէ պունտան սոնրա զաթիէն կէրի կիտէմէյիզ։ Արթըգ տաքմա իլէրի։»

Ինկիլքերրանը ապլոգայը բարզը բէլազզրսը.— Թանքելպահր մուհարէպէսի.— Ինկիլթերրա պիթթաֆ թահթէլպահր սիլահընընը պիր սուրէթը չէտիրէ տէ իսթիմալինի թարիխ վէ ճինան նազարընտա պիր ճինայէթը ազիմ օլարագ կէօսթէրմէկէ չալըշըր։ Պէն թէքրար էյլերիմ վէ տիւնեանընը հէր թարաֆընտա ալէյհիմիզէ վուզուպուլմազտա օլան Ինկիլիզ թահրիքաթը ֆէսատճուլանէսինէ գարշը քէմալը էհէմմիյէթլէ պէյան վէ իլան իտերիմ քի պիզիմ թահթէլպահր հարպմըզ պիղի աճ պրագմաղ իչիւն Ինկիլթերրանընը պիտայէթը հարպտան պէրու թահթիզ իթտիկի ապլոգայա ճէվապ տը։ Ինկիլթերրա հիւքիւմէթի միլլէթի թէսքին իթմէք իչիւն հազրնտա թահթէլպահր մուհարէպէսինին թէվլիճ իթտիկի թէհլիքէնին էօնիւնիւ ալաճաղընը թէէմին իթմիշ տիր։ Պիզ պէքլէր վէ կէօրիւրիզ։ Հէր հալտէ թահթէլպահրլարըմըզը իհրազ էյլէսիքլերի մուվաֆֆէգիյաթ երքհանը պահրիյէմիզին մէմուլի ֆէվզինաէ տիր։ (Ալգըշլար) Թահթէլպահրլարըմըզտան պիր չօղլարը հէնուզ եօլտա օլաբգյարընտան բաբբօրլարընը էլան կէօնտէրէմէմիշլեր տիր։ Լաքին վասըլ օլան բաբբօրլարտան պէօյիւք զաֆէրլեր անլաշըլըյօր։ Պահրիյէլիյէրիմիզին չէճաաթլարը սայէսինտէ քէսպը չիտտէթ իթմէքտէ օլան թահթէլպահր մուհարէպէսինին ինքըչաֆը աթիսինէ բէք հազզը օլարագ էճիյէթը թամիլ էլէ պէքլէրիզ։»

Մուհապպէրը վաքանիյէ նիւմունէլէրի.— Պաշ վէքիլ նուքթզընա չու ա՝օզլէրէ խիթամ վէրմիշ տիր. «Շիտա՝թլի պիր գըչ կէչիրմէք, պիլիսա պու գըչ Գուղարա էհալի իչիւն

Աշգ ու Սէվտա Գուրբանը Գըշ

Դ. ԳԸՍՄ ՃԱՆԻԼԷՐԻՆ ՃԷՋԱԼԱՐԸ

25. — ԷՍՐԱՐԷՆԻՐԶ ԽԱՆԷ

— Գլօտ, տէտի, իչիթիթլերիմ չէյլեր պէնի մահվ իթտի։ Սէնին կիպի բիւթպէ վէ թապիաթը հայիզ օլան պիր ատամընը պու կիպի հալլերտէ պուլընապիլէճէկինի ֆիքրիմտէն կէչիրմէյօր իտիմ։ Նէ իսէ, օլան օ՝ատու։ Սիզ զայպ օլտուընը։ Սիզի գուրթարապիլիր իտիմ։ Ազիզ գըզըն թիմալը էլան կէօզլէրիմին էօնիւնտէ սիզի միւտաֆէա իտիյօր։ Օլան չէյին թամիրի օլմազ։ Լալըզը վէճճն իսպրէ էոլիւնիզ, էօլմէտէն էվվէլ էյնիզտէ պուլընան հէկեանէ վասթա իլէ պապահաթլարընընը սիլինիզ։ Սիզէ պունը սէօյլէյէն պիր տօսթ տը։ Սիզտէ ասիլաիք գանը վար, նասրլ ասիլ կիպի եաշամաղա մէճպուր իտիք։ Գիտէ՞ տա իչի պիթիրինիզ...։

Գօմանտանընն՝ կէօզլէրինտէն եաշլար աղըյօր իտի։ Գլօտ՝ պու սէօզլէրտէն միւթէէսիր օլմուշ իտի։ Լաքին միւթէրէտտիւտ օլուշ, զաթի ֆիքրի քէնտինի թաազիզ իտիյօր՝ իտի։ Էօլմէք պիր շէյ տէյիլ իտի. լաքին պու տարպէնին ներէտէն կէլտիկինի պիլմէտէն էօլմէք զօր իտի։ Կէօզլէրինի եէրէ տիքմիշ վէ հիտտէթինտէն գըզ գըրմըզը օլտուղը սըրատա, մուհաֆըզլարտան պիրի էլինտէ պիր մէքթուպ օլարագ եաշլաշտը վէ.

— Միւսիւ, սօն տագիզանընզտա չու մէքթուպը սիզէ վերմէկէ էմր ալմըշըմ տը։ Օգուլընը՝, տէտի։

Գու մէքթուպ Սարատան իտի։ Սարա չունը եաղըյօր իտի։

«Սէվգիլի Գլօտրմ.

«Սիզի սեվգիյօր իտիմ. լաքին պէնի թահգիրլեր վէ իքրահլարա ըէտտ իթտինիզ։ Ինթիզամըմը ալմագ իչիւն, սէղին պէնտէն վէ պանա պէնզեր գատընլարատան ղիյատէ մուճիպը իսթիքրահ օլտուղընընը իտպաթ իթմէք իստէտիմ, զիրա սիզ՝ մէսուա, նամուսլը վէ պէնկին օլտուղընը՝ հալտէ, եաշամագ իհթիյաճընընդատան տէյիլ, մուհապպէթ թահմինիզտէն, ըսեան օ՝ալանմը՝ մաղտուրիյէթ հիտտէթինտէն իլերի կէլէն նամուսսզլըգ ուչուրընընա սիւշտիւնիզ։ Սէֆալէթ եիւղիւնտէն ֆէնա պիր հալտէ պուլունարտիսինիզ։ Տէլեր եարաճաղ իտինիզ։ Գանընը թաազիզ իտէն մէճբուն պիր հայվան կիպի ատըմ ատըմ սիզի թաազիպիթտիմ։ Մանէնընզիչունհարաբէթ, ի ավճելարընը կէօզլէրինի պէն աչտրմ վէ օնլարա իզինիզի կէօսթէրտիմ։ Ղայպ օլտուղընընը պէնիմ եիւզիւնտէն տիր։ Գունը՝ էօլմէտէն էվվէլ պիլմէքլիկինիզի արզու իթտիմ։

«Սիզ պէնի թահգիր վէ ինքեար իթտինիզ վէ այագլար ալթընա ալտընընը։ Էրէյիճէ ինթիզամըմը ալմատը՞։ Գէն տէ սիզի սէվիյօր իտիմ։ Գէն տէ սիզի սէվիյօր իտիմ։ Գէն տէ սիզի սէվիյօր իտիմ

չիտաէթլի օլմըշ տբր։ Ցեմիր Եօլլարտաքի քէսրէթը նագլիյաթ էհալինին մէկքիւլաթ վէ մահրուզաթ թէտարիքի խուսուսքնտա թէսատիֆ օլընտըղը միշքիւլաթը արթըրմըշ տբր։ Գատընլարըմըզ վէ չօճուգլարըմըզ զանրամանլար սըրասքնա կէչմիշլեր տիր։ Ցուհնապպէթը վաթանիյէնին պու զատար ըզտըրապլար, մահրումիյէթլեր իչինտէ պու տերեճէ ուլվի թէճելլիւլերի հիչ պիր զման կէօրիւլմէմիշ տիր։

Աթիյէ էմճիյէք, սուլհ եագըն։— Էֆէնտիլեր, սօն նութգըմը իյրատ էյլէսիկիմ զէմանտան պերու վաղիյէթը հարպիյէ հէման հիչ տէյիշմէմիշ տիր։ Պիւթիւն ճէպհէլերիմիզ թագվիյէ վէ թահքիմ իտիլմիշ տիր։ Շէնի ասքերլերիմիզ թէճրիւպէտի տէ զօմանտանլարընա քէմալը իթիմատ վէ էճիրէթլէ պագըյօրլար։ Սուլհ թէքլիֆիմիզին հադարէթ իլէ ըեատա իտիլմէսի ասքերին գուվվէի մանէվիյէսինի պիր զաթ տահա եիւքսէլթմիշ տիր։ Էօնիւմիզտէքի պիր գաչ այա էքմալը էմճիյէքլէ պագըյօրզ, պու այլար զարֆընտարի մուհարեպէնիճ մէսուս պիր նէրիյնէյէ իգթիրանը մէմուլ ըր։» (Շէտիտ ալգընլար)։

Գաչ վէքիլին նութգընտան սօնրա մէրքէզտէն Մ. Սբահն, թերագգըբերվեր ֆըրգասընտան Մ. Վինտեր վէ մահաֆազաքեար ֆըրգասընտան Մ. Վէսթարբ թահթէլպահր մուհարեպէսինտէ էմնիյէթլերի օլտըգլարընը սիւրուր իլէ պէյան իթմիշլեր տիր։ Սօսիալիսթ Մ. Շեյտըման տախի տիւշմէնին բլանլարընը ազամէթ տիւշար իթմէկէ չալըշմադ լիւգումընը իյդահ իլէ «սօսիալիսթլեր թէմէնին իտէրլեր քի թահթէլպահր մուհարեպէի եազընտա սուլհը իյատէ իթսին» տէմիշ տիր։

Կէլէճէք ճէլսէ եարընը օլաճագ տբր։

Գ.

*** «Պէրլիներ Թակէպլաթ» կազէթասը՝ պաշ վէքիլին Ալէմանիա թարաֆընտան վուգու պուլան սուլհ թէքլիֆինտէքի էսասաթը՝ թէքլիֆը վագը տիւշմէնլեր թարաֆընտան քէմալը անիֆ իլէ ըետա օլունտըգտան սօնրա տախի պագը օլու